

Одеська вистава «Скрипаль на даху»: зала аплодувала стоячи

Перша постановка мюзиклу «Скрипаль на даху» в Одесі відбулася у 1987 році. Тоді головну роль у спектаклі зіграв Михайло Водяний.

Наприкінці 20 століття, навряд хтось міг подумати, що за 36 років: 4 червня, 2023 на одеській сцені незалежної України цю виставу поставлять вдруге, у театрі імені Михайла Водяного, чия смерть колись обірвала життя й самого спектаклю.

Наразі тема оригінального твору теж є актуальною: аби зберегти життя в умовах кривавої війни, людям варто навчитися мудрості у таких філософів, як головний герой мюзиклу Тев'є.

До початку вистави — година. Я прибула до театру Музичної комедії імені М. Водяного о четвертій по обіді. Зараз йду широкою площею перед будинком театру, де розташований фонтан, сопла якого викладені як скрипковий ключ. Також поряд стоять лавочки й різноманітні скульптури. Попри те, що на дороги вулиці ще освітлені сонячним сяйвом, ліхтарі на площі обабіч театру вже грають яскравими фарбами.

Сходами зі мною, аби зайти всередину, підіймаються люди у розкішних вбраннях. Ми йдемо поряд, наче знайомі, бо нас об'єднує свято театру.

На вході чоловік у смокінгу перевіряє наявність квитків гостей, скануванням кодів з їхніх паперових або електронних версій.

Мій похід у театр, подібно до інших, розпочався з вішалки. Гардеробник узяв мій піджак і пакет, віддавши натомість жетон з номером місця зберігання речей, і побажав гарного вечора.

Зайшовши вглиб, я побачила: вестибюль театру оздоблено по колу величезним скляним об'ємом, що, як мені здалося, нависає зверху, подібно великій хмарі, попри той факт, що дах плоский. На стінах можна побачити портрети акторів театру, а також фотокартки з інших вистав.

Біля буфету знаходиться найбільша скупченість людей, отож я попрямувала до них.

Відвідувачі обговорюють майбутню виставу, іноді поміхаються, іноді кивають головами у напрямку окремих постатей, вдаючи, що не помічають нічого, окрім своєї балаканини.

Особливо цікавим, мені здається, чоловік із густою бородою, що закриває гостре підборіддя. Він постійно переступає з ноги на ногу, ніби йому важко стояти на місці. Його довга, до підлоги, ряса, що сяяла на сонячному світлі срібними зірками, пошита з кількох шматків матерії. Він не приховує свого збентеження. Інші, проте, вже не звертають на нього уваги.

— Добридень! Гарний вигляд маєте.

Чоловік подивився на мене й, крізь його бороду, я побачила посмішку, що розпливлася, наче полу місяць:

— Дякую, пані. Часто буваєте в цьому театрі?

— Насправді, ні. Хоча мені дуже цього хотілося б. Через брак часу я не маю можливості відвідувати театр, адже більшість свого часу приділяю роботі й навчанню.

— На театр завжди є час, — відзначив чоловік й додав: — Мені пощастило: театр є частиною моєї роботи. Бажаю вам гарно провести час.

Коли незнайомець попрямував у бік юрби з яскраво вбраних людей, моя перша думка зазнала підтвердження: той чоловік — актор цього театру.

Допоки спектакль ще не розпочався, я швиденько попрямувала у бік каси, щоб придбати програмку вистави. На ній, разом з іншими відомостями, були

світлини акторів, які беруть участь у виставі, та я одразу упізнала того, з ким розмовляла, його ім'я — Володимир Фролов.

Але ноти мого подиву перебив пречудовий звук — десь загравав маленький оркестр. Через деякий час музика стихла. Конферансьє оголосив, що всім, хто бажає подивитися виставу, слід пройти до зали. «Нарешті», — подумала я.

Усередині зібралось чимало народу. Коли глядачі розсілися, засвітилися світильники, тому публіка почала здаватися ще красивішою. Всі погляди кинулися на сцену, де постать старого стояла на споруді, схожій на дах. Знову заграла музика...

Цього разу — вступна композиція під назвою «Традиція».

Програмка стала у пригоді.

Недарма мюзикл розпочався саме з цього номеру, позаяк *традиція* є основним концептом твору.

Завдяки чудовій акторській грі й плідній роботі костюмерів, мені й, думаю, іншим глядачам теж вдалося зануритися в атмосферу перебігу життя у єврейському містечку Анатовка 1905-го року, що географічно перебувало неподалік від сучасного Києва.

Кожен наступний музичний номер супроводжують танці й співи персонажів театрального твору. Але між подібними сценами не менш цікаві частини — діалоги, сповнені жартами й зворушливими репліками.

Так минув перший акт, який тривав дві години. Попереду 10-ти хвилинний антракт й година другого акту...

Поки триває десятихвилинна перерва, я вирішила вийти з зали й знову піти у фое. Але сподівання щодо продовження бесіди з Володимиром Фроловим розсіялися після того, як мій погляд не зміг відшукати його у юрбі.

Більшість відвідувачів під час антракту прямують до буфету, аби швиденько чогось поїсти. За стійкою вже сидять три жінки у версальських сукнях, що привертають увагу оточення. Кожна тримає по келиху в руці, й разом вони, як мені здалося, обговорюють перший акт вистави. Я крокую до них...

— Вітаю, шановні. Чи можу я долучитися до вашого обговорення, — моя бадьора інтонація привернула їхню увагу.

— Добридень. Звісно, долучайтеся.

Жінка із яскравим віялом, що недбало лежало на її колінах запропонувала мені пригоститися.

— Вибачте, але я не голодна, — мовила у відповідь. — Мені цікаво було б почути ваші враження від першого акту вистави.

— Ми не говорили про спектакль зараз, — одізвалася друга жінка й продовжила: — Всі дії, які відбувалися на сцені ми коментували одна одній у залі. А то знаєте, як воно буває: щось цікаве трапляється, а потім важко відтворити свої емоції через деякий час після цього.

Я приязно посміхнулася, але ця відповідь мене обурила, бо за етикетом не можна обговорювати гру акторів під час перегляду вистави.

Але смуток пішов, коли третя жінка погодилася розповісти про свої враження від спектаклю. Тільки, аби взяти цей коментар, мені довелося зробити невеличкий екскурс у рід моєї діяльності й вмовити назвати її ім'я.

«Попри наявність жанрів і бадьорого акомпанементу, для мене цей мюзикл став дуже зворушливим. Одного разу я майже заплакала... Справа втім, що я теж росла у багатодітній сім'ї, й проблеми, з якими стикаються головні герої, мені дуже знайомі за двох причин: по-перше, у своїй родині я була старшою дитиною в домі, але якихось особливих переваг мені це не надавало, навпаки, я мала більше обов'язків... Тому я асоціюю себе з Цейтл (старшою дочкою скрипаля). По-друге, в умовах повномасштабного вторгнення ми все частіше стикаємося з проявами дискримінації окремих соціальних груп. Наприклад, й досі країна-агресор не втрачає можливості підкреслити той факт, що наш президент за національністю — єврей. Я вважаю, це неприпустимо», — коментує Анастасія Острозька.

Жвава розмова могла тривати ще безліч часу, але її довелося призупинити, щоб не запізнитися на другий акт вистави.

Тільки я повернулася до свого місця, як червона оксамитова завіса відкрилася, презентувавши продовження театрального дива. Під час другого

акту глядач й актор об'єдналися ще сильніше. Здавалося, під час кульмінації серця кожного, хто був у залі, забилися в унісон. Коли ж пролунала фінальна пісня, Володимир Фролов знову вийшов на сцену і вразив мене своїм монологом: так чуттєво та сильно, без тіні іронії він поділився з глядачем магією, яка поринула, зокрема й у мою душу.

Після закінчення вистави актори вишикувалися, і по черзі почали виходити на центр сцени, аби зробити реверанс. Але юрба продовжує аплодувати без зупину — наскільки сильно всі перебувають у приємному захваті від цього дійства.

Цей чудовий вечір добіг кінця... Спочатку я забрала свої речі у гардеробника й віддала йому житон. Він посміхнувся мені — я посміхнулася у відповідь.

Наразі прямую вздовж алеї, оминаючи яскраві ліхтарики фонтану, що після того, як сонце закотилося за обрій стали ще гарнішими, подібно до мого настрою.

Єлизавета Шипіцина